

GORENJE.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. «GORENJE» stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrto leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravništvu.

V znamenju žlindre.

Pred kratkem smo brali v listih, da se je podal v zaslužni pokoj g. Friderik Hudovernik, častitljivi župnik v Lescah. Pri tej priliki je neki hudomušnež izrekel besede, ki kakor električna žarnica posvetijo v današnjo mizerijo cerkvene uprave na Kranjskem. Rekel je namreč: «Leščanje že trideset let niso slišali pridige, sedaj pa jo bodo.»

Gosp. Friderik Hudovernik je namreč med današnjo mlajšo duhovščino vzvišena prikazen. On je še iz časov nepozabnega Antona Alojzija Wolfa, edinega zgodovinsko velikega škofa, kar jih je stolovalo v ljubljanski knezoškofjski palači v preteklem stoletju. Zanj je pridiga še tisti Kristusov nauk, katerega so še nas stare učili duhovniki, nauk o medsebojni ljubezni, o bratoljubju o nesebičnosti, o strpnosti; on je bil enako mil pastir vsem svojim ovčicam, liberalcem in klerikalcem. Zaradi tega se mu je pa do dna duše gabila tista kramarska, brezčutna, zavidljiva in pohotna tendenca, ki preveva našo mlajšo duhovščino in ki se tolerira, če že izrecno ne podpira v višjih duhovniških krogih, če je upanje, da se na tak način vlovi kak mandatek ali vsaj kaka hranilna knjižica. Ta hudomušnež je popolnoma prepričan, da škofu Jegliču ne bo zadostovala modrost, katero je pokazal z imenovanjem kranjskega dekana, ampak da se bo sedaj tudi v Lescah uvedlo Koblarjevanje.

Nas pa so zadele te na videz tako nedolžne besede nepopisno bolešno. Spomnili smo se časov, ko je Ant. A. Wolf vladikoval v deželi, birmoval, oddajal fare, ustanovil Alojzijevišče, slovenski slovar, pri vladi in višjih krogih pa vžival ugled, kakor nobeden njegovih naslednikov. Akoravno izrejen v strogo nemških šolah, službujoč mnogo let v Trstu, imel je živ čut tudi za narodne potrebe. Takrat je zadnjič bil najti v knezoškofjski palači ljubljanski še odsev tistega velikega duha rimske kurije, ki vlada vesoljni svet. In če primerjamo s temi časi to hlastno vrvenje naših dni, če gledamo na tiste mlade, neizkušene prstke, ki držijo nitke v rokah, če premišljujemo to dekadenco naše cerkvene uprave imamo čut

popotnika, ki je prišel iz bujno cvetočih vrtov v skalnato robidovje.

Dà, danes živimo na Kranjskem v znamenju žlindre. Stvar je znana našim bralcem. Po zadnjih volitvah naročil je dr. Šuštersič kapelanom po deželi, svojim pobocnikom, naj mu takoj naznanijo vsakega, ki se ne odkrije, če se izgovori njegovo ime. Tam v kamniškem okraju pa je župnik Svetlin, ki je bil tako predrzen, da je javno trdil, da je dr. Šuštersič delal nereelno konkurenco kmetijski družbi in da ima od žlindre umazane roke, da tako predrzen je bil, da je te trditve, ko ga je dr. Šuštersič vsled kaplanske denunciacije tožil, tudi dokazal. Dve sodni inštanci sta po dolgem dokazovanju izrekli, da Svetlin zaradi tega ni kazniv, ker je govoril resnico.

Čez celo stvar bi bila morda čez nekaj časa zrastle trava, če bi dr. Šuštersič po svoji nerodnosti in srboritosti ne bil sam spravil te zadeve v državni zbornici na razgovor. Poslanec Stein mu je vrgel v obraz besedo: dr. Žlindra. In dr. Šuštersič, ki je bil morda mnenja, da sedi med kranjskimi kapelani, je zahteval, da zbornica izreče grajo poslancu Steinu. Zbornica pa je izrekla, da se poslancu Steinu ne izreče graja, četudi je dr. Šuštersiču očital, da ni reagiral, ko se mu je reklo suft, da se mu ne izreče graja zaradi tega, ker je Šuštersiču očital, da ima od žlindre umazane roke in da se mu ne izreče graja, ker mu je vrgel v obraz psovko: dr. Žlindra.

Tako je sodila tista zbornica, v kateri sedi nebroj fevdalcev, ki so bolj pobožni kot dr. Šuštersič sam, in mnogo njegovih ožjih pristašev. In značilno je, da dr. Šuštersič v tej težki uri ni našel zagovornika med svojimi pristaši, razen Čeha dr. Dyka. Naprošeni dr. Kathrein je izrecno odklonil. Celo Pogačnik iz Podnarta, naš ljubi družabnik je odklonil ta častni posel.

Naravno je, da je to marcijevo klanje na pol-boga kranjskih klerikalcev v dunajski državni zbornici spravilo vodstvo stranke v deželi v veliko zadrego. Položaj je tudi zelo težaven. Treba bi bilo boljše glavice, nego jih imajo ti politični kolovodji, da bi se bila našla pametna pot iz te zagate. In kaj so ukrenili?

Kar je bilo najmanj pričakovati, kar je bilo najbolj nespametno, kar je naravnost absurdno.

Sklenili so dr. Šuštersiča zaradi te slabodišeče afere imenovati za svetnika ali vsaj za mučenika. In ta sklep

so podpisali s polnim imenom in pri belem dnevu moške, o katerih smo bili, če so tudi naši politični nasprotniki, dosedaj mnenja, da imajo še nekaj čuta za to, kar svet imenuje «fair», da jih vendar zna še sram biti. Sklenili so torej, da je dr. Šušteršič mučenik in so pod duhovniško avtoriteto to telegrafirali svojim vernim ovčicam po deželi s pristavkom, da naj se enmalo zgražajo. In pokoncu so vstali vsi mežnarji in farovske kuharice, vsi, ki pijejo petjot in kupujejo svilnate rute po konsumih, vsi tretjeredniki in tretjerednice, pokoncu so vstale vse prave in talmi-device Marijinih družeb. In vlila se je ploha po predalih «Slovenca», kakor za časa turških vojskâ, če so naši predniki pognali moslemine čez Kulpo; čuje se glas od griča do griča: «Živio Šušteršič!»

Mi bi to predpustno šalo svojim sodeželanom privoščili iz dna srca, ko bi se s takim početjem ne blatilo pred svetom slovensko ime.

Če so se v državni zbornici celo tirolski klerikalci umaknili iz zbornice, da bi ne prišlo nekaj žlindre na njih suknje, kake pojme morajo dobiti o morali, o honetnosti našega ljudstva, če vzamejo ta brezvestni kankan resno in iz tega sklepajo, da je po lepih naših dolinah in krasnih naših gorah zavlada rajsko veselje, ker je postal dr. Šušteršič — dr. Žlindra.

Da bi nam bilo dano poklicati vsaj za pol ure Ant. Alojzija Wolfa iz groba, kako ponosno bi se dvignila lepa njegova postava, kako bi mu šinila kri v glavo, kako grozno bi bil žaljen njegov ponos, kako hitro bi statuiral eksemplj in z bičem pognal iz tempeljna te kramarje s petijotom, predpasniki, ošpeteljni, zgornjimi in spodnjimi krili in z žlindro. Kakor blisk v zaduhlem letnem zraku, sčistil bi z dalekovidnim svojim pogledom in z močno svojo roko ta neznosni in nevredni položaj!

Tako pa životarimo naprej — v znamenju žlindre in Leščanje bodo čez 30 let zopet slišali pridigo.

PODLISTEK.

Sobotno pismo.

V svojem zadnjem pismu sem Vas pozabil nekaj vprašati, ker sem tako hitel pisati. V tem, ko sem namreč sedel v Šiški «pri Kozjeku», je prišel tam iz goriških brd nek «Brejc» — saj poznate tiste ljudi, ki prodajajo od hiše do hiše rožmarin, lorbar, fige in enake stvari, ter je pravil, da je slišal, da je bil 1. maja dr. Šušteršič na Dunaju z žlindro ustreljen in da so morali davkoplačevalci za tisto žlindro plačati najmanj 8000 kron. Koliko slovenskih travnikov bi se že pognojilo s toliko množino žlindre, če bi bila 18odstotna, kaj šele, ko bi bila 16odstotna. Slišal sem včasih, da se kdo ustrelil z vodo, a da bi se kdo z žlindro ustrelil, to mi pa ne gre v glavo. Vi, gospod urednik, bodete že vedeli, koliko je na tem resnice, zatorej Vas prosim, da mi blagovolite sporočiti prav kmalu.

Sedaj Vam pa hočem poročati — kakor sem obljubil — kako sem romal dalje:

Skozi Šentvid šlo mi je vse povoljno, dasiravno me je neki pes tam v bližini Klanfarjevega Toneta spoznal, da sem bral v Šiški «Slovenski Narod» in me prav liberalno obljajal.

V dobri uri sem bil že v dnu tistega klanca nad Tonetom, katerega bi prav lahko preložili za mal denar, to pa zato, da bi hudič lahko opustil tam svojo pisarno, katero pa mora imeti zaradi klerikalnih šentvidskih voz-

Politika hinavščine.

Tale lep in značajan napis je izbral «Slovenski List» svojemu uvodnemu članku v številki od 20. aprila 1901. Ondi bije samega sebe po zobeh, domišlja si pa, da je udaril s tem liberalce, oziroma poslanca narodno-napredne stranke. Sto in stokrat smo že brali v «Slovenca», «Slovenskem Listu» in «Domoljubu», da ločijo, odkar je dr. Žlindra razbil spravo med slovenskimi poslanci, katoliško-narodne poslance od naprednih poslancev načela, da se tisti sramujejo sedeti pri eni mizi z liberalci kakor je dr. Tavčar. To naj bi bilo pravilno in verjetno. Sedaj pa, ko pripozna «Slovenski Narod», da je to istina, da taki moške, kakor so dr. Žlindra, Vencajz, dr. Žitnik, ki se s ponosom prištevajo katoliško-narodni stranki, ki kar tako za kratek čas bijejo hud boj zoper liberalce in žrtvujejo čas in denar in svojo kožo, res ločijo načeloma narodno-napredne poštenjake od katoliško-narodne stranke, da načela ločijo narodno-napredno stranko od katoliško narodne stranke, je stvar vsa drugačna. Sedaj je to laž, pretveza grdih liberalcev, ki zatajujejo vero, zatajujejo dom in cesarja. Quod licet Jovi, non licet bovi. Klerikalcem se mora verjeti, da jih ločijo načela od liberalcev, liberalci pa tega ne smejo pripoznati, takoj so hinavci. Kaj pa so potem dr. Žlindra, Vencajz in dr. Žitnik. Menda tudi hinavci in sicer še prve vrste, ko so vendar liberalci šele v drugi vrsti vsled dolgoletnega zabavljanja, zbadanja in ščipanja od strani revolver-žurnalstov «Slovenca», «Slovenskega Lista» in «Domoljuba», tam v kotičku svojega glasila «Slovenskega Naroda» izrekli, da imajo klerikalci prav, ko trdijo na polna usta, da klerikalno stranko ločijo načela od narodno-napredne stranke. Klerikalcem sme verjeti le klerikalec, če jim pritrudi liberalce, je hinavec. Lepa morala. Mi pa trdimo, da stojimo bolj opravičeno na geslu: «Vse za vero, dom, cesarja», kakor klerikalci ali ultramontanci, ki vedno in vedno obračajo svoje oči proti nebu in potuhnjeno molijo prvič za papeža, ki stanuje daleč čez gore, t. j. ultra montes, v daljnem Rimu in strada, potem za škofe in duhovnike in šele v zadnji vrsti za našega čislanege cesarja, ki stanuje na bližnjem našem Dunaju in skrbi po očetovski za vse narode širne Avstrije enako, brez razlike narodnosti in vere. Kdo je hinavec, ali tisti, ki vedno kriči,

nikov, ki ga v tem klancu pogosto kličejo na pomoč. Nato zavijem v Tonetovo krčmo, kjer mi je prijazna gospodinja prav dobro postregla s svetokatarinskim brinjevcem. Potolažen in pokrepčan zavijem proti Medvodam. Pa sem imel že smolo ta dan. Od daleč začujem dirjanje kmetskega koleslja in veselo ukanje pa tudi smeh iz ženskih grl. Ozrem se in obenem tudi že padem prav kmetsko nerodno čez nekaj človeku podobnega. Hitro se poberem, voz je že tudi blizu. Brez pomisleka zavpijem «e — — ga!» Še dvakrat poskusim vse moči grla in pljuč, šele potem se ustavi voz. Raz voz skoči mlad junak z velikansko gorjačo ter pravi, da hočem njega in njegove nežne spremljevalke napasti, in zahteva, da se mu predstavim. V hitrici popravim zmedeno toaletto in zahtevam od njega tisto. Ko končava ta prizor formalne uljudnosti, pravi, da je šel v Ljubljano prašat, kdaj bodo zopet duhovne vaje za učitelje, ker ga silno peče vest, da je kot učitelj iz bližnje P. volil namesto učitelja Jelenca poslancem V. skupine dr. Šušteršiča. Nato mu šele pokažem ono človeško stvar, ki leži preko ceste. Naenkrat je bil trezen in popolnoma zmeden. Praša me, če sem jaz tega človeka povozil. Revež ni vedel, da jaz nimam voza.

Rekel je, da me aretira in da se pritoži, ker se s takimi nepotrebnimi ljudmi zavira promet na državni cesti. Opozorim ga na to, da mora pijanca odstraniti, če se hoče peljati dalje, sicer ga še on povozi. Jaz prižgem žveplenko in posvetim v obraz možu, ki je ves

da je vera v nevarnosti, da papež strada, da «Slovenski Narod» obrekuje duhovščino, na dom in cesarja pa pozabi, ali tisti, ki povdarja vedno, da dela in hoče delovati enako za vero, za dom, za cesarja in to tudi dejanski izvršuje. Vse delovanje dr. Šušteršiča in njegovih duhovnih tovarišev in pičlih kimavcev iz lajikov je naperjeno le na to, da ustanavljajo konkurenčna podjetja cvetočim in v prospah vseh stanov delujočim vsakovrstnim podjetjem, če so le pod vodstvom «ferdamanih liberalcev». Tega ne vpraša nihče, ali so koristna ali ne; da so jih le liberalci ustanovili ali jih vsaj sedaj vodijo liberalci, zadostuje jim, da napenjajo vse sile, da jim v narodu izpodkopljejo opravičeno zasloambo, četudi ne postavijo ničesar na njihovo mesto ali pa ustanove nekaj, kar je novo in njihovi komandi popolnoma podvrženo, kakor «Gospodarska Zveza» nasproti 100letni zaslužni kmetijski družbi, kakor ljudska posojilnica in Raiffeisenove posojilnice slovenskim posojilnicam, kakor konsumna društva podružnicam kmetijske družbe, kakor krščansko-socijalna delavska društva čitalnicam in bralnim društvom. Namesto, da bi se bili trudili dobiti večino v starih, že obstoječih koristnih društvih, so ustanavljali nova društva dvomljive vrednosti ali so pa tako dolgo ruvali proti njim, da so njih delovanje ustavili v občno škodo dotičnih slojev našega naroda. Da le za trenutek izkažejo dozdevni dobiček za svoje privrženice, so zadovoljni. Ne briga jih, če so oškodili s tem cel narod ali vsaj veliko večino društvenikov in splošni napredek v izobrazbi in vedi. Sami ne znajo veliko in hočejo, da se drugi sploh nič ne nauče, da jih tem lažje «farbajo». Ne liberalci, ampak klerikalci à la Šušteršič, so pristni farizeji, kačji rod, pobeljeni grobovi.

Konec pride.

Zoper žganje.

(Dopis iz radovljiškega okraja.)

Konec.

Tudi pisec teh vrstic je kmeti sin, doma na deželi in bogve kakšnih nesrečnih razvad bi se bil navzel v svojih mladih letih, ako bi ne bil imel tako pametnega in previdnega očeta. Pri naši hiši se že od nekdanj kuha in toči raznovrstno domače žganje. Moj oče je v mladosti mnogo bral, dosti sveta poskusil, ga dobro spoznal in je tudi vedel, kak revež in nesrečnež za celo rodovino je tisti človek, ki se navadi na žganje. Zaradi tega je vedno skrbno pazil na nas svoje otroke (bili smo štirje

čas med najinim pogovorom spal spanje pravičnega sredi ceste. Prične se sledeči razgovor:

«Groga, ali si ti, Groga! — Za božjo voljo, Groga! — — Ali me ne poznaš? Groga! — — Tvoj učitelj sem iz P. — Groga!»

Groga: «Ena šema si, jaz sem pa pošten Groga, če si pa Ti res naš organist, prevrni me v graben, da me kdo ne povozi.»

Učitelj mu izpolni željo in pravi, da je to eden najboljših in najpametnejših pevcev njegove fare in najintimejši prijatelj župnikov. Na moje vprašanje, če imajo tukaj tuč učitelji svoje fare — se poslovi in odhiti k svojim spremljevalkam. Kmalu oddrda koleselj s svojo vsebino, jaz pa korakam počasi skozi Medvode, in krasne slike o tem intimnem župnikovem prijatelju se mi vrste v moji fantazij polni glavi.

Ta vražja fantazija pa mi je snedla lep vžitek v gostilni gospoda Potuška, to pa zato, ker sem z gori imenovanim imenitnim užitkom korakal mimo nje. Spomnil sem se sicer, toda prepozno. Skozi Podrečo, Mavčiče, Praše urežem jo proti Vašemu starodavnemu Kranju. Veselo sem zvižgal tisto ta noro, ki jo pojo sedaj dekleta Marijine družbe, ko se vračajo s polja:

Bom žindre kupila,
bom rož'cam gnojila;
saj nagelček rdeč
še gospodom ni odveč.

in še vsi živimo), da bi kateri ne pil žganja. Ako nam je včasih vsilil kak gost nekoliko kapljic te pijače, je on po drugi strani vselej vedel modro preprečiti, da nismo še sami začeli stegovati rok po prepovedanem sadu. S previdnimi besedami je znal v nas celo vzbuditi tak gnus do žganja, da smo se ga nazadnje vsi branili kakor najhujšega strupa, kadar nam ga je zopet kdo ponujal. Tudi na vas med poredne vaške otroke nismo smeli zahajati in ravnotako niso smeli otroci z vasi k nam prihajati. Da pa nam ni bilo doma preveč dolgčas, odkazal je vsakemu posebno delo, ter določil čas, kedaj mora biti storjeno. Branja in nekaterih molitvic iz katekizma se je moral že vsak naučiti, predno je začel hoditi v šolo. Najstarejšega je naučil teh reči oče, mlajše pa je moral potem učiti starejši. Ko smo vsi znali brati, je moral pozimi vsak večer med tem, ko so ženske predle, eden izmed nas pri mizi glasno brati Mohorjeve knjige, drugi pa smo ga poslušali okoli peči ali na peči sedeči. Ako je kateri s smehom ali govornjem motil druge poslušalce, hitro je moral splezati s peči na tla — klečat. Večkrat smo milo gledali proti sosedovi hiši, kjer so se drugi vaški otroci igrali in prosto zabavali in bridko smo se drug drugemu pritoževali, čez očetovo strogost. Ko pa smo odrastli, bili smo vsi hvaležni očetu, da je tako postopal z nami ter nas obvaroval škodljivih kmetijskih razvad, kakor ponočevanja, pretepaštva, lenuhanja, pijančevanja i. t. d. Vrhutega pa smo se vsi lahko in radi učili, kar je posebno meni bilo in je še sedaj v korist.

Slovenski kmeti stariši, ako hočete, da se bode dobro godilo vašim otrokom in da vam ne bodo delali sramote in skrbi na stara leta, posnemajte mojega modrega očeta in ne preslišite mojih resnih opominov in nasvetov, katere sem vam tukaj napisal zato, da bi tudi vi sami spoznali, kak hud sovražnik vašega stanu je žganje in napovedali odločen boj zoper njega. Z vami pa naj njemu tudi premnogi gosposki meščan, ki si je dozdaj zdravil različne bolezni z njim, odpove svoje prijateljstvo in mnogo bolj zdrav bode potem in srečnejša bode vsa okolica okrog njega.

Žganje vrag je iznašel,
da bi z njim več duš ujel;
torej, kdor želi v pekél,
naj uda se žganjepitju
in imel bo v lastnem bitju —
živ pekél!

Tam v Mavčičah pa, kjer imajo baje nekega svetnika, ki še dosedaj ni zapustil vsega posvetnega in tedaj še ne more biti tako popoln, kakor tisti, kateremu je rekel Kristus: «Če hočeš biti popolnoma, prodaj vse, razdeli med uboge in hodi za menoj!», prevzela me je sveta groza. Neki fant se je namreč gugal po cesti in vpil: «Auf p . . . duš, vera peša — auf p . . . duš, liberalc', vkup — — — auf! Jaz Vas pokoljem! Živio! — auf! — žlindra.»

Hvala Bogu, ni me opazil, pač pa se je še parkrat pridušil, potem pa se je zaletel v bližnji zid in z vzklikom «Jest — pa žlindra» že mirno smrčal na katoliški podlagi. Hitro jo odkurim, jezen, da mi že cel dan in še po noči greni ta vražja žlindra življenje.

Šele tam gori zgor Jame se ozrem nazaj od strahu za mavške liberalce, in kaj zagledam —

Na Jami zažari ogromna električna obločnica, tisoč — pardon — milijon sveč! «Živio Pavšlar, živio!» zavpijem s tako silnim glasom, da sem zbudil tistega neumnega Novakovega psa, ki — kakor sem zvedel — vedno laja na polni mesec. To bi še ne bilo največje zlo. Pes pa je zbudil Novakovega hlapca, ki vzame vile in predno sem se zavedel, nenadnega užitka omočen, položi mi vile na hrbet. Pa koj sem se domislil, da tukaj morda Pavšlarjeve naprave ne cenijo tako visoko, kakor drugod. O tem me je prepričal hlapec, češ: «Osel, ali ne vidiš,

V Kranju, 11. maja.

Državni zbor je v zadnjem času rešil predlogo o prenehanju volilnega reda za trgovinske zbornice in glede ponarejanja sirovega masla. Ta teden se je bavil o davku na žganje in o vinski klavzuli.

Srbski kralj je izdal ukaz, ki odreja, da se ima vpeljati v vse nižje in višje tečaje vojaških akademij ruski jezik kakor učni predmet.

V Londonu so imeli te dni možje, katerih žene so pijanke, kongres, na katerem so sklenili ustanoviti društvo proti pijanosti udanim ženam ter zahtevali, da se smatra pijanost za vzrok ločitve.

V Avstraliji je bil 8. t. m. svečano otvorjen prvi zvezni parlament v Melbournu.

Dopisi.

Iz šenčurske okolice. Dolgo smo prenašali nastopanje našega kapelana Travnja in smo molčali o njegovem nastopanju. Toda vsaka sila do vremena. Ko so se vršile državnozbornice volitve, njega niti omeniti nismo hoteli, čeravno bi bili lahko v javnost spravili mnogo, posebno tisti predvečer, v katerem je nameraval prirediti gospod Jelenc volilni shod; takrat sta namreč šla kapelan in Aleš v Voklo hujskat ljudi, naj razženo shod. Takoj drugi dan se je govorilo, kako sta plačevala za klobase in «šnops» in če pride gospod Jelenc, da bodo udeležniki shoda pošteno pretepli. Ti nasledki so se pokazali tudi kmalu pri nekem gostilničarju, kjer sta razgrajala brata B. in grozila tistemu, ki bo volil Jelenca, da mu vse potolčeta. In o vsem tem smo do danes molčali, a nas zopet ne pusti v miru. Svojo jezo je spustil na liberalce sedaj na ta način, da je v šoli vprašal vsakega pastirja ali pastarico, katere časopise bere gospodar ali družina. Seveda se je takoj razkoračil in naročal, če je kateri izmed njih omenil, da se bere «Rodoljub», «Gorenjec» ali celo «Slovenski Narod», da se morajo ti listi takoj opustiti in brati le «Domoljub» in «Slovenec». Torej, namesto, da bi učil take otroke ljubezni in pokorščine do gospodarjev, jih pa hujska proti njim in takorekoč kaže gospodarje v slabi luči. Jeli to potem krščanski

da to ni Pavšlarjeva luč, to je luna. — Nisem mogel v trenutku razmotriti, ali trka luna mene ali njega. Šele, ko sem se prepričal, da se ta obločnica dviga vedno višje, prepričal sem se, da bode še mnogo mnogokrat svetila brezplačno nad Jamo, predno zažari tam umetna Pavšlarjeva električna luč. Hlapcu dam 6 krajcarjev za frakelj žganja, češ, spij ga, kjer hočeš, v praški baraki ali pa v Mavčičah na Pompežu. S tem sem ga odpravil, da mi ni še nadalje utepal z vilami v hrbet svojih astronomskih znanosti.

Fant v barako, jaz pa pot pod noge proti Kranju. Toda za danes dovolj! Povem naj le še, da sem jo krenil potem skozi Kranj, kjer ste imeli drugi dan občinske volitve, čez železni most skozi Šenčur domov, kjer so me kaj kisló sprejeli, menda zato, ker jim nisem prinesel drugih odpustkov kakor tiste, kar sem jih polovil med potjo v žlindri in Pavšlarjevih električnih napravah. — O šenčurski občini in njega posojilnici, ki dr. Šušteršiču pošilja telegrame, o nje županu, ki je baje sedaj v kazenski preiskavi, o sirarni sporočim v kratkem, samo toliko potrpite, da pogledam, če krompir, ki letos nima skoro nobene cene, že kali, kajti skrbi me, če je res, kar so mi pravili, da je «Tomaževa žlindra» tako huda, da še krompirjeve kali zamori. Jaz sem jo pa letos ravno na krompir mnogo raztrosil. V ponedeljek pridem v Kranj, eno kravo bi rad prodal, da bo za davke in ženi za eno kiklo. Počakajte me, če boste imeli kaj časa po kosilu «pri Peterčku», «pri Jahaču», na «Stari pošti» ali pa kje drugod. Potlej bomo pa katero rekli. Vas pozdravlja Vaš kmet Jur.

nauk. Taki ste tečaj božji namestniki in kot take naj vas spoštujemo, ko nimate v sebi niti trohice ljubezni do svojega bližnjega. Kako sovraštvo imate do prostomislečih, pokazali ste s tem, da ste iz hranilničnega odbora pri zadnji volitvi izključili vse tiste, o katerih ste količkaj mislili, da so liberalci. Vsled tega svojega neumnega postopanja pa ne smete misliti, da je dotičnim žal, da ste jih izključili, temveč so vam zelo hvaležni, ker ste jih rešili pred pogubo. Le toliko bodite še dobri, da vsakemu vrnete tudi tiste 3 krone vpisnine, katere tudi ne spadajo v vaše roke, ker so liberalne in ne morejo biti plodonosne.

Od nekod. (Podivjanost.) Nekje na Kranjskem se je mladi kapelan takole maščeval nad učiteljem, ki mu ni všeč. Učitelj ima v šoli sinčka, starega šest let. Kapelan vpraša dečka med poukom krščanskega nauka vpricho drugih učencev, če doina vsak dan molijo rožni venec. Fant mu odgovori, da ne vedno. Nato mu kapelan naroči: «Moli ga ti in če ga ne znaš, ga beri iz katekizma. Tvojemu očetu so itak ljubše klobase, kakor pa rožni venec.» Ko oče-učitelj to izve, kapelana takoj pokliče na odgovor. Ta se mu pa krščansko-porogljivo smeje v obraz. Kaj je bilo tedaj storiti učitelju? Kapelanu ni smel dati zausnice, čeprav jo je zaslužil, ker bi bil kaznovan, morda celo disciplinarno. Svojemu otroku je pač ukazal, naj zapusti šolo, ko pride kapelan počevati «krščanstvo». Teden dni pozneje so že po fari govorile tercijalke: «Naš učitelj je brezverec, ker ne pusti svojega sina poučevati krščanskega nauka. — Ubogi ljudski učitelji! Boljše bi vendar bilo biti premogarski delavec, kakor pa ljudski učitelj na Slovenskem! Res čuditi se moramo, če se še pošten človek posveti temu stanu. Ako ima boj proti našim klerikalcem le malo koristi, to je pa resnica, da pride na dan več takih stvari, katerih se olikan človek sramuje. Ta slučaj nam dokazuje, kam privede brezsrčna omika, surovina in brezpametna gnusna strast. Tem podivjanostim se bode moralo priti v okom, drugače se bo bralo tudi pri nas, kakor je priznal bogoslovec Molanus, «da je duhovščina Španije tako pokvarjena, da mora misleč človek priti do tega, da se je vera iznašla le v hlapčevstvo ljudi.»

Novičar.

Na Gorenjskem.

Železnica Tržič-Kranj. Poslanec dr. Ferjančič je v seji poslanske zbornice od 10. maja izročil in priporočil peticijo tržiške občine, da se tržiška železnica naknadno vzprejme med število onih železnic, katere se zagotove z letošnjo predlogo o lokalnih železnicah. Kakor smo omenili v zadnjem dopisu, je utegnil biti vzrok temu, da se ta železnica ni vzprejela v letošnjo predlogo ta, da udeleženci niso bili edini, kje naj se zveže z državno železnico. K sreči so pa sedaj tržiški interesenti uvideli, da ne kaže po vsaki ceni potezati se za zvezo v Lescah ali pa še višje že zaradi tega, ker glede te proge tudi pripravljalna dela še niso tako dogotovljena, da bi se mogla vsprejeti v zakon o lokalnih železnicah. Tega mnenja so tudi člani konsorcija, ki so izjavili, da vzdržujejo vladi ponujeni prispevek od 2/13 troškov za zgradbo, tudi če se izpelje železnica v Kranj. Sedaj bo naloga prizadetih poslancev in osobito barona Švegla, kakor načelnika železniškega odseka in konsorcija, ter dr. Tavčarja, kakor člana železniškega odseka, da se z vso silo potegnejo za to, da se že v odseku vsprejme v zakon tržiška železnica z zvezo v Kranju, kakor sedaj edino mogoča proga.

Gospodu knezoškofu na uho! Poroča se nam, da je vest o izidu kranjskih občinskih volitev vplivala na g. knezoškofa kakor curek mrzle vode. Zelo je bil razburjen, g. kancelar Šiška pa je stal nekaj časa kar na eni nogi. Ko je z dvigneno nogo zopet zadobil ravnotežje, pomiril je nekoliko gospoda knezoškofa. Nam pa se zdi ta razburjenost in to raznenadenje popolnoma neutemeljeno. Jede Schuld rächt sich auf Erden. G. knezoškof naj se nikar ne čudi, če kranjsko meščanstvo ni bilo in ni vzradoščeno, da je Presvetli za višjega dušnega pastirja v

Kranju, za naslednika Kosa, Rescha in Mežnarca pripravnega spoznal moža, ki po svojem značaju ni bil na najboljšem glasu, ki je po svojem častnikarskem delovanju prišel do tega, da ga niso vabili v boljše družbe, še v strogo klerikalne, da, celo v duhovniške ne, moža, proti kateremu se je soglasno izrekel stolni kapitelj ljubljanski, moža, ki je pred kratkim pobiral v ljubljanski zvezdi svoj cilindar, katerega pa ni podrl veter na tla. (Hvala Bogu, da ta junak ne služi pri vojaki, tam bi bil nemogoč kot lajtnant, celo kot kadet. Opomba stavčeva.) Mi stavimo kaj, da bo Presvetli na enak način še večkrat razburjen, če pri oddajanju far ne bo poslušal nasvetov tistih, ki so mu postavljeni po sv. Duhu in po rimski cerkvi na stran, ampak če bo ubogal tista dva politika, ki sta si v zadnjem času stekla precej dvomljive slave, eden po grajalnem odseku državne zbornice, drugi pa po dacu, ki se od nekdanje Bobenčkove gostilne na Viču — ni plačal.

Temeljnost kranjskega okrajnega glavarja ali kako je prišel Karol Pleiweiss v II. volilni razred. Našim bralcem je znano, da je kranjski okrajni glavar po županu Šavniku sestavljeni imenik volilcev «popravljen» tako, kakor je želel gospod Ivan Cof. Pri tem popravljanju je sklenil kot zadnja instanca, da se ima davek, kar ga preostaja čez prvi razred deliti v dvaenaka dela. V to je bil formalno upravičen, četudi — kakor znano — smatramo sodbo kot dejanstveno neutemeljeno. Gospod glavar pa ni ostal pri principijelni odredbi, šel je še en korak dalje — računal je davek, kar je pravzaprav županova stvar, ker ima ta sestaviti imenik. Računal je torej za župana in sicer napačno. Vso davčno svoto zračunal je na K 48.490·28, znaša pa ta po reklamacijah K 48.649·09. Davek prvega razreda znaša — in to ni bilo v prepiru — K 18.896·02, na ostala dva razreda pride torej K 29.753·07, torej po glavarjevi cdločbi na vsak razred K 14.876·53 in ne kakor trdi glavar na drugi razred K 14·684·65 in na tretji razred K 14.969·61. Naj pa se računa pravilno ali pa napačno, kakor je storil g. glavar, vedno pride še g. Karol Pleiweiss z nadpolovično večino svojega davka v II. razred in se je torej moral uvrstiti med volilce II. razr., če se je hotelo ustreči glavarjevemu ukazu glede razdelitve davka. Tako je, g. Kobljar, in nič drugače!

Pobožni «Slovenec» od 14. t. m. je tudi zabeležil vest, da se je vložila pritožba zoper občinske volitve v Kranju. Zraven omenja le še toliko, da „zadnji «Slovenski List» poroča gorostasne reči, kako je delala liberalna stranka za zmago svojih načel.“ Ker se «Slovenec» zadovoljuje s to skromno pripomnjo, se nam vidi, da še celo on ne pripisuje posebne verodostojnosti Kobljarjevimi poročilom v «Slovenskem Listu», kajti v nasprotnem slučaju bi gotovo s posebno slastjo priobčil te «gorostasne reči» o groznih kranjskih liberalcih. Vsekako je bila v tem slučaju «Slovenčeva» previdnost prav umestna. Zadnji «Slovenski List» se namreč bavi z občinskimi volitvami na znan sirov, lažniv in podel način kar v dveh dopisih, s katerima hočejo malkotenti prikriti svojo blamažo (zmago so imeli že kar v žepu!), s pavšalnimi sumničeni brez dokazov grditi celo stranko in z izmišljenimi dejstvi ohladiti na posameznih svojo jezico. Ker to slednje imenujejo sami «anekdote», tedaj pravljice, prepustimo tako čitavo rade volje v zabavo političnim otročajem. Vobče pa trdijo, da je bil volilni imenik napačno sestavljen, namigavajo, da se je delalo z denarjem in očitajo naši stranki sploh terorizem in — sleparstvo. Kar se tiče volilnega imenika smelo trdimo, da je bil pravilno, vestno in natančno sestavljen na podlagi županstvu podanega davčnega gradiva. Ker se glede volilcev in davka vrše vedno izpremembe in ker kljub vsej pozornosti večkrat ni mogoče popolnem zanesljivo dognati pravice in davka posameznih davkoplačevalcev (zlasti pri tolikem številu volilcev), zato ravno določa postava o sem dnevni reklamacijski rok. Nasprotniki so imeli v rokah volilni imenik in so popravili, kakor tudi naša stranka, nekatere malenkostne napake. Čemu sedaj to tarnanje? Za tisto impertinentno namigavanje z denarjem bo dobil «Slovenski List» primerni

«flašter», kateri bo tudi njegovemu širokoustnemu poročevalcu «zapopal» široka usta! Končno naj še omenimo, da kaj slabo pristojna našim malkontentom, če nam očitajo terorizem in si drznejo brez dokazov govoriti o sleparstvu. Ljudje, ki so že tri leta slepili in sleparili nezavedne volilce s praznimi obljubami, ljudje, ki v pridobitev samo enega glasu sklepajo petnajstletne pogodbe s pravico vknjiženja, ljudje, ki so pestili volilce s prepovedjo potov, napovedjo stanovanj in odpovedjo dela i. t. d., ljudje, ki so pretili s Kobljarjem in agitirali z imenom c. kr. okrajnega glavarja, ljudje, ki imajo med sabo elemente, ki so naravnost goljufali volilno komisijo, taki ljudje naj ne očitajo drugim sleparstva in naj raje vtaknejo taka in enaka predbacivanja v svojo malho. Če ne bo miru, govorili bomo jasneje. Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na sonce!

Virilisti v kranjskem občinskem odboru. Po § 17. občinskega reda je v Kranju kakih 15 meščanov virilistov, ki smejo vsled velikosti svojega davka vstopiti kot člani v občinski zastop, ne da bi bili izvoljeni odbornikom. Če bi ti vsi prijavili svoje pravice, bi imeli v Kranju kar cel parlament. Pri neugodnih razmerah bi virilisti s svojo odsotnostjo lahko onemogočili sklepčnost vsake seje, ker je v to potreba dveh tretjin vseh članov. Dasi pretežna večina virilistov pripada k naših stranki, vendar priznamo, da bi bil že skrajni čas, da bi deželni zbor omejil to nezmislno in zastarelo naredbo. Virilisti pa smejo poslati v občinski odbor tudi svoje pooblaščenca. To lepo priliko je porabil pobožni tovarnar g. Karol Pollak iz Ljubljane in je pooblastil svojega prijatelja g. Kobljarja, da ga bo zastopal v odboru. Kakor se kaže, bo tako skrbjeno tudi za prijetno izpremembo. V Kranju že trideset let ni sedel duhovnik v občinskem zastopu. Ker ni šlo zlepa, prišel bo gospod dekan na ta, ne več navaden način na kranjski «rotovž». Ženske-virilistinke se pa sploh ne morejo osebno posluževati te privilegirane pravice in zato je ga. Helena Pavšlarjeva imenovala svojim pooblaščencom — gospoda Ivana Cofa. No, vsake oči imajo svojega malarja!

Volitve se bodo ovrgele! Tako so sklenili «kronjuristi» naših malkontentov, in zadnji «Slovenski List» razglša ta sklep strmečemu svetu. Gotovo so tudi popolnem prepričani, da se bo slavna ces. kr. deželna vlada morala udati temu «pritisku» od tako velevažne strani že z ozirom na prav klasične razloge, s katerimi je podprta pritožba. Kako je vendar to, da v tem ugovoru ni ne duha ne sluha o onih strašnih grozodejstvih in nasilstvih, katera se predbacivajo kranjskim liberalcem v Kobljarjevem glasilu? Laž ima kratke noge in one nemumnosti v «Slovenskem Listu» so pač le izvarili v tolažbo naivnim podrepnikom v Kranju.

Iz predoseljske občine se nam poroča, da je pred kratkim umrl v B. mlad, močan fant. Oče, namesto da bi bil poslal po zdravnika, pošlje po župnika v Predoslje, katerega smatrajo sposobnim za zdravljenje. Župnik je prišel, pregledal fanta ter konštatiral, da ni nevarno bolan in mu dal «purfelčke». Fant je postajal vedno slabši tako, da ga je konečno prišel zdraviti še kapelan. Toda vse ni nič pomagalo in oče je bil primoran poklicati zdravnika. Ko je tisti došel, ni bilo več pomoči. Fant, katerega oče zelo pogreša, je moral umreti v najlepših letih. To naj bo drugim v opomin, zakaj vsak rokodelec naj se drži svojega obrta. Ne poslušajte takih «krčmarjev» za zdravljenje, temveč pokličite zdravnika, ki se razume ne samo na «žavbo» in na «purfelčke» temveč tudi še na kaj drugega. Naj že mine prazno babjeverstvo vsaj v bližini mesta!

Narobe svet. Na dan slavne zmage dr. Žlindre, advokata, nad ubogim Lukom, učiteljem, je razkladal nekje na Gorenjskem mizar, ki se je preveč nasrkal socialnodemokratičnih nauk in mežnarjevega žganja, svoje nauke, s tako gorečnostjo, da so se kmetje na njih spekli in v svoji ogorčenosti preroka postavili na prag. Tu je v istini delal zgago in zaslužil je to preprosto kazen. A prišlo je hujše. Brumna duša je slišala nekaj izbruhov pijanega antižlindrovca in tekla sporočat prorokovi ženi,

da je mož vstopil v drugo vero, zatajil Kristusa in se zapisal hudiču. Slikala je stvar tako grozovito, da se je še sicer silno pogumno orožništvo začelo bati za mir sosedov in hotelo brezbožneža vtakniti pod ključ. Ta se pa prime za drugi rog zakrivljenega paragrafa in toži obrekovalca in hujskača, kateri je zanesel trajni prepir v zakonski mir. Mala zgaga pri mežnarju je bila takoj pozabljena, obrekovanje pa je rodilo od dne do dne več slabega sadu. Sodnija je intervenirala in obsodila ne pijanega socialnega preroka, ampak prevročega branitelja sosedove vere. Narobe svet, kajne!

Izlet «Gorenjskega Sokola» na sv. Jošt izvršil se je pri najlepšem vremenu po določenem vspredu. Udeležilo se je tistega okrog trideset sokolov v društveni opravi, čitalniški pevski zbor in mnogo drugega občinstva iz Kranja. Ob polenajstih je daroval mašo in imel dnevu primerno propoved prof. g. dr. Josip Debevč. Nato se je razvila prijetna neprisljuna zabava, h kateri je največ pripomogel čitalniški pevski zbor. Za jed in pijačo je bilo dobro skrbljeno. Ob polštirih je odrinil «Sokol» v prijazno Rakovico, kjer je vladalo prav živahno življenje. Odtod so se vrnili izletniki bodisi peš, bodisi z vlakom v Kranj. Vsem udeležencem bo gotovo ostal ta spomladanski izlet v prijetnem spominu.

40letni jubilej. Minulo nedeljo, dne 12. t. m. je obhajal v tihem rodbinskem krogu tukajšnji kavarnar g. K. Jäger 40letnico kot kavarnar. Dne 12. marca 1861 se je nastanil kot poslovodja kavarne Lanzel v Idriji, pozneje je bil kot ravnatelj v Ljubljani, v januarju 1867 pa je ustanovil sedanjo kavarno Jäger.

Glavo odtrgal je vlak v nedeljo ponoči na železniški progi pod Radovljico železniškemu delavcu Matevžu Kozelju s Srednje Dobrave pri Kropi. Kakor kažejo vse okoliščine, se je sam vlegel pod vlak in je bilo baje temu vzrok žganje, vsled katerega je neredno in zapravljivo živel; nazadnje mu je pa tudi ljubica, neka dekla v Radovljici, odpovedala svojo ljubezen. V nedeljo popoldne jo je še enkrat obiskal ter jo izkušal zopet pridobiti zase, ker se mu pa menda to ni posrečilo, dal je njej in svetu slovo, «nazaj ga nikdar več ne bo». Ta žalosten dogodek priča, da tudi v naših klerikalnih časih in krajih še vedno cvete — romantika.

Slovenskega planinskega društva radovljiška podružnica združila z nedeljsko otvoritvijo nove poti čez Tnalo pri Mojstrani popoldanski izlet k Peričniku. Opozorjamo tedaj vse p. i. člane in prijatelje slovenskega planinskega društva, ki se dopoldanske slovesnosti ne morejo udeležiti, da jih pričakujejo jutranji izletniki popoldne «pri Smercu», da skupno z njimi odrinejo k slapu. Oba popoldanska vlaka iz Ljubljane in iz Trbiža dospeta na Dovje ob 2. uri 13 minut. Pravtako odhajata oba večerna vlaka z Dovjega hkrati ob poldnevih zvečer. Ker je Peričnik spomladi najmogočnejši, pot do njega zložna in kratka, nadejati se je primerne udeležbe in prav prijetnega majnikovega izleta v družbi slovenskih planincev.

V Pokluko je dne 12. t. m. dospel nadvojvoda Josip Ferdinand, da se udeleži lova na divje peteline.

Zdravstveno stanje. Vročinska bolezen v kranjskem političnem okraju še vedno ni pojenjala. Zadnje dni se je pojavilo 27 slučajev v Kranju, Predosljih, Hotemažah in Trati pri Škofji Loki, od bolnih sta dva umrla. V Kranju je obolel en mož na trahomu. — Na Bledu, Zelečah, Mlinem in Rečici je nastopila škrlatinka. Zaznamovati je 10 slučajev. Vse potrebno zastran zabranitve razširjanja te bolezni se je takoj ukrenilo. Šolski pouk so za 9 dni ustavili.

Iz Škofje Loke se nam poroča, da se ondi zelo zanimajo za železnico Trzič-Kranj. Več meščanov je že podpisalo prošnjo na odotno županstvo, katero se pozivlje, da stori vse potrebne korake za izpeljavo železnice Trzič-Kranj-Skofja Loka po poljanski dolini v Idrijo. Daljši dopis o tem nam je obljubljen.

V Kamni gorici je minulo nedeljo umrl g. Mihael Pesjak. Pokojnik je bil vrl in požrtvovalen narodnjak. V svoji oporoki je volil med drugim tudi družbi sv. Cirila in Metoda 1000 kron, Slovenski Matici 200 K, dramatičnemu društvu in družbi sv. Mohorja po 20 kron. Naj v miru počiva plemeniti mož!

Vspored XIII. glavne skupščine «Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev dne 25., 26. in 27. maja 1901 na Bledu je naslednji: V soboto dne 25. maja ob treh popoldne seja upravnega odbora v šoli, ob osmih zvečer zborovanje delegacij pri Valtriniju. Po zborovanju delegacij bo prijateljski sestanek v gostilni pri gospodu Peternelu, blejskemu županu. — V nedeljo, dne 26. maja ob poldnevih zjutraj sestanek pri Petranu, ob devetih popoldne glavno zborovanje po vspredu, ki ga določijo delegacije, pri Valtriniju. Takoj po glavnem zborovanju bo izvanredni občni zbor «Jubilejnega društva Samopomoč». V ponedeljek, dne 27. maja ob desetih popoldne izlet v Vintgar. Za glavno zborovanje so zglasene tele razprave: 1. Dosedanje smeri in bodoča naloga slovenskega jezikovnega pouka. Zglasila «Slovenska šolska Matica». Poroča gosp. profesor Fran Ilesič. 2. Učitelj pospešuj domačo in narodovo vzgojo. Zglasilo «Pedagoško društvo v Krškem». Poročevalec gospod ravnatelj Ivan Lapajne. Stavil bo sledeče resolucije: a) Slovensko in istrsko-hrvatsko učiteljsko ustanovi in vzdržuj list za domačo in narodno vzgojo. b) slovensko in istrsko-hrvatsko učiteljsko se posvetuj o vpeljavi roditeljskih konferenc. 3. Novi poti k umetniški vzgoji mladine. Stavki: a) Naša izomika je odvisna preveč od knjig. b) Narava in izkušnja sta najboljši učiteljici. c) Mladina se preveč «poučuje». č) Ljubezen do narave, gojenje čutil, vzgojitev roke in očesa. 4. Potreba in korist rokotvornega pouka za dečke v šolski dobi. Stavki: a) Veselje do delavnosti. b) V mladosti je treba začeti za poznejše življenje. Oboje zglasilo «Učiteljsko društvo za ormoški kraj». Poročevalec gosp. nadučitelj Ant. Porekar. Vodstvo zaveze.

Iz Domžal se poroča, da se ondi sploh govori, da so čemšeniško graščino, last podadmirala barona Minutila, kupili duhovniki. Ljudje se boje, da bi se ondi naselili kaki redovniki.

V Kamniku se snuje politično društvo «Zora». Pravila so se že predložila vladi v potrjenje. Dobro!

Na Kranjskem sploh.

Županom stolnega mesta Ljubljane je bil minulo soboto soglasno izvoljen g. Ivan Hribar, podžupanom pa g. dr. Karol vitez Bleivcis-Trsteniški.

Največji cirkus Barnum & Bailey pride dne 30. t. m. v Ljubljano, kjer bo napravil samo dve predstavi. Iz več krajev se prirede posebni vlaki. Gotovo bo ta dan v Ljubljano dospelo več tisoč ljudi.

XXXVII. redni občni zbor «Slovenske Matice» se vrši v ponedeljek dne 3. rožnika 1901. l. ob petih popoldne v mali dvorani «Mestnega doma» na cesarja Jožefa trgu.

Križem sveta.

Nezaslišano. Vincarja Bratuša na Spodnjem Štajarskem sta umorila in spekla svoje dete. Nato sta ga požrla. Komisija je našla le kosti in lase. Verjeti nismo mogli, ko smo to brali, misleč, da se je to zgodilo med divjaki, a več listov poroča, da se je zgodilo na Spodnjem Štajarskem.

Otrok s 6 prsti se je rodil v Zdravščini na Primorskem.

Ponesrečil se je v Rajblu 35 let st. i Marka Petrič, doma iz Rateč. Dinamitna patrona ranila mu je obraz in obe roki.

Pripraven gospod. Poglavar državnice Marokko v Afriki je kaj pripraven gospod, ki prav nič rad ne hodi. Dal si je položiti po vseh sobanah svoje palače tir, na katerem ga vozi majhen motorček v pripravnem, sanem podobnem vozičku, kamor si želi.

Listnica uredništva.

Radovednožu iz škofjeloškega okraja: Vi bi radi vedeli, jeli imata gorenjski kmetski poslanec g. Jože Pogačnik s Podnarja kakor tudi dr. Sušteršič že spovedne listke za letošnjo velikonoč, ker sta tako «goreča» kristjana, a žalibog, da Vam tega ne moremo povedati. Najbolje bi seveda bilo, ko bi se do njih samih obrnili v tej zadevi. Zdravje! — Gospod S.: Vaš spis: «Naš hišni davek» je prav prikladen za naš list. Prosimo, da kmalu pošljete nadaljevanje, ker pride v kratkem na vrsto.

Darila.

Uredništvu našega lista je poslal g. Ant. Cegnar, gostilničar v Zabnici, za dijaško kuhinjo v Kranju 9 kron, katere je nabral v veseli družbi.

Domača knjižnica.

Nov list. V Ljubljani je začel izhajati mesečni «Narodno gospodarski Vestnik».

V letnem poročilu pomožnega društva rdečega križa za Kranjsko, katero smo prejeli te dni, je povedano, da pride na posamezne podružnice 642 članov in 16.957·24 K premoženja. Vnovič so se ponovile ponudbe za brezplačno prevzete ranjencev in rekonvalescentov v privatno oskrbovanje c. kr. tretjemu kornemu poveljstvu v Gradcu.

 Današnji številki je priložena brošurica: «Žindra v državnem zboru».

Vizitnice in kuverte
po zelo nizkih cenah
priporoča Jv. Pr. Lampret v Kranju.

V slovo!

Zbog nepričakovanega rodbinskega dogodka sem bil primoran nagloma zapustiti priljubljeni in narodno probujeni Kranj. Tem potom kličem krepki „Na zdar“ vrlemu telovadskemu društvu „Sokol“ in žarki slovanski pozdrav čilemu pevskemu zboru „Narodne čitalnice“. Bog in narod!

96

Anton Uršič.

Pozor!

Kdor hoče imeti dobro blago strugarkega izdelka, 97—1 kakor

kegle in krogle, krogle za balin in sploh vsa to stroko spadajoča dela po nizki ceni, naj se obrne na

Ivana Vidmar-ja

strugarja v Ljubljani, dunajska cesta 11.

Otroški vozički in košarice

se dobe po najnižji ceni pri

Albinu Rantu
v Kranju.

42—6

Ogrtač

se je zamenjal v gostilni g. Petra Mayrja ml. dne 2. maja 1901. Kdor ga slučajno ima, naj se blagovoli zglasiti pri g. Ferdinandu Sejovici v Kranju. 95—2

Največja zaloga

H. SUTTNER

urar v Kranju

priporoča svojo izborno zalogo ur, zlatnine, srebrnine in optičnega blaga po najnižjih cenah. — Ceniki na zahtevo zastoj in poštnine prosti.

Vabim uljudno vsakogar, da si ogleda mojo v resnici najbogatejšo zalogo. 84—4

Priznано dobro blago.

Cene nižje kakor povsod

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na s'roj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stólpne križe, štedilnike i t. d. 85—4

Špecialiteta: valjični zastori (Rollbalken).

Doktorja pl. Trnkoczyja

preizkušena zdravilna in redilna sredstva, preizkušena 188—17 že mnogo let, priporoča in razpošilja

lekarna Trnkoczy v Ljubljani.

Najceneje se dobivajo v podpisani lekarni, če se naroča po pošti, odkoder se ta zdravila vsak dan na vse strani sveta z obratno pošto s poštnim povzetjem takoj pošiljajo, tudi celo samo jeden komad z natančnim navodilom o uporabi.

Za šteditne gospodinje, dojenčke, otroke, nervozne, okrevajoče, slabotne, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja doktorja pl. Trnkoczyja Kakao sladni čaj priporoča kot tečno, krepilno, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Zavojček (četrt kile vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporoča: Doktorja pl. Trnkoczyja Želodčne kaplice. Izborno sredstvo za zelodec. Deluje pomirjujoče, krepilno, holest utešujoče, tek vzbujajoče, čisti zelodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 3 K.

Kroglice odvajalne, zelodec čistilne. Čistijo zelodec, odvajajo blato, odpravljajo napenjanje in zabasanje zelodca brez vseh bolečin, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Skatlja 42 h, šest skatljic 2 K 10 h. — Pocukrene kroglice. Skatlja 80 h, tri skatlje 2 K.

Prsni, plučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, prirejen za lahko, raztvorljivim apnenim železom, utešuje kašelj, raztvorja sliz, lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K.

Drgnilni ali udov cvet (protinski cvet, Gichtgeist) priporočljiv je kot holi utešujoče, lajšajoče drgnjenje v križu, rokah in nogah, kot novo pozivljajoče drgnjenje po dolgi hoji in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Tinktura za kurja očesa,

«izkušeno sredstvo proti boleznim kurjim očesom, bradavicam, roženici, zulfem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.

 Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev i t. d. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na doktorja pl. Trnkoczyja redilne pripravke za živino.

Doktorja pl. Trnkoczyja

Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Ze blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljivan, kadar krave nočejo zreti, in da se zboljšuje mleko. Zavojček z navodilom glede uporabe 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Prasičji redilni in krmilni prašek. Varstveno in dijetetično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolače. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Varstvena znamka.

Pozor! Želi kdo samo en kos od teh sredstev, tedaj se tudi omenjeni en kos pošlje takoj s poštnim povzetjem.

Gospodarske stvari.

Opisuje župan Matija Bobnar.

Smrkelj pri konjih prežene «aurum pigmentum», pomešano z žveplom. Oboje se dene na žrjavico tako, da se konju kadi v nos. Ta dim razdeli mokroto v glavi.

Ako se konj ugrizne v jezik, vzemi surove strdi, mozga, živega vapna in drobno stolčenega popra vsakega enako. To se skuha v mazilo, s katerim se rana namaže dvakrat na dan.

Da se naredi trd rog pri konjih, treba je konju v rog nastupati sladkorja.

Spomenica

dr. Ivana Jana o bistvu in učinku njegovega zavetišča za nevrastenike vrh Homa pri Bledu.

Dalje.

Moja v brošuri opisana kočica se po nasvetu tehničnega in zdravniškega zvedenca izpremeni v toliko, da se bo prihajalo iz verande po obojestranskih hodnikih mimo kuhinje v spalnice, katere se vrste od kuhinje naprej na dve plati in se poljubno prezidavajo. Se ugodneje za mir posameznika bo, če se za vsako spalnico napravi poseben vhod od strani. Za najbolj nervozne zgrade se utice posebej in kvečjemu za dva skupaj v primerni razdalji in posebno slikovitih krajih. Rekonvalescentom, manj bolnim in le krepila izkajočim zadostovale bodo skupne kočice po gorenjskem načrtu s posebnimi vhodi. Pravo nam pokaže izkušnja, in te se hočemo držati.

Skupni troški za gradnjo in opravo ene spalnice za dve osebi znašali bodo okrog 1000 K, ker se bo vrh Homa gradilo z različnimi nepravilnostmi in z večjimi troški. Glede na priprosto hrano, priprosto stanovanje in olajšave v noši, ker se bode hodilo tudi bos ali pa v hribovskih čevljih, ker se ne bo nosilo likano perilo, ker se ne bodo rabili ovratniki, kravate in manšete, ker se bo po gozdih ognivši se vseh večjih bivališč in pri delu nosila tudi ponošena obleka, smelo trdim, da bodemo izhajali v obojno zadovoljnost jaz in moji gostje z rednimi troški od 3 — 5 kron na dan ložje, kakor drugi s petimi goldinarji. Izrednih troškov pa tu ne bo, ko se ne bo točilo vino od trte, pivo, čaj, kava in žganje. Pač pa bomo pili v krepilo vino iz sadja in različnih jagod, katerega si bomo sami napravljali. Razširiti moram le sajenje in pridelovanje svojih rodovitnih braziljskih jagod, agrazov in ribezlja, potem nam ne zmanjka vina.

Zdravnik gosp. dr. Klimek prihajal bo k ordinancijam po dva- ali trikrat na teden vrh Homa, da bolnikom ne bo treba misliti na to in kršiti separacije.

Glede obleke mi priporoča izvedenec obleko iz tankega belega blaga, ker bela barva sončne žarke reflektuje in s tem desinficira. Nekaka uniforma bi ugled mojega podjetja vsekako povzdignila, a siliti ne morem nikogar. Zahteval bom le, da si nabavi vsak ali pa izposodi iz moje zaloge gorsko palico in hribovske čevlje, gobo in hlačice za umivanje in nahrbtnik. Srajce bom priporočal platnene in ohlapne, ker se bodo morale po tri-do štirikrat na dan, pri značni kopeli, pri umivanju in kopanju pri potenju sleči in preobleči. Pri volnenih je to težavno, če so pa mokre, pa brez tuje pomoči nemogoče. S to zahtevo hočem povzdigniti obstoječe pa hirajoče izdelovanje domačega platna. Iz domače ovčje volne nam bodo napravljale pridne prejke in strikarice vsakovrstne nogavice. Gorske palice sekali bodo poleti ovčarji po leskovem grmovju na Pokluki in Mežakli, pozimi jih okuje domači kovač. Tovarne za sukno v občinah Breznica in Begunje dajale nam bodo potrebno volneno sukno za zimsko obleko in haveloke. Morda se priseli v Gorje kak suktnar, da pokupi in podela domačo krasno volno bergamaških ovac. Sedlarski mojster se pripravlja, da izdeluje ceno in trdno potrebne nahrbtnike. Za hišno opravo bo skrbela tovarna Jakoba Žumra v obnožju Homa in hribovske čevlje izdeloval bode zmiraj bolje domači čevljar iz Mevkša. S tem hočem olajšati gostom napravo, obrtnikom zaslužek, kmetom prodajo njihovih pridelkov. To bi bila gotovo prva izdatna korist mojega podjetja. Se nadaljuje.

Loterijska srečka dne 11. maja t. l.
Gradec: 59 40 83 63 22

Tedenski sejem v Kranju dne 13. t. m.

Prignalo se je 170 glav goveje živine, 8 telet, 356 prašičev, — ovac, — buš, — koz. 50 kg: pšenice K 7-75, prosa K 7-50, ovska K 6-50, rži K 7-50, ajde K 6-50, ječmena K 7-50, fižola semen. koka 13.—, ribničana K 13.—, krompirja belega K 1-60, rumenega K 1-80.

Nepreročne vozne plahete

v različni velikosti in kakovosti ima po nizki ceni vedno v zalogi 108—50

R. Ranzinger

špešiter c. hr. priv. južno železnice, Ljubljana, Dunajška cesta št. 15.

Kristjan Premru

krojaški mojster

v Kranju, glavni trg št. 130, I. nadstropje

se priporoča slavnemu občinstvu v izdelovanje vsakovrstnih oblek po zelo nizki ceni. Dijakom znižane cene. Popravila se dobro in točno izvršujejo. 90—3

Pošten hlapec dobi takoj prijetno službo.

Kje? pove upravništvo «Gorenjca».

89—3

Večkrat premiano!

Glinaste peči,
štedilnike, banje
za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, trpežne in cene
priporoča prva in največja
tovarna
pečij in glinastih izdelkov
August Dreise
73—6
v Ljubljani.

Kdor kupuje sukno blago

ogleda naj si novo urejeno sukno skladišče tvrdke

R. MIKLAUC

LJUBLJANA, Špitalske ulice števil. 5

kjer se lahko prepriča o cenah brez primere.

Glavno skladišče

Loškega ševijota (sukna)

katero blago je znano dobro in se prodaja po tovarniških cenah. 64—7

Sukneni ostanki

različnih vrst za polovico cene. — Gospodje krojači dobijo na zahtevanje vzorčne knjige.

Mestna hranilnica

v Kranju
obrestuje hranilne vloge
po 4 odstotke
brez odbitka rentnega davka
katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog: 2,483.781 kron 37 vinarjev. — Stanje hipotečnih posojil 1,675.845 kron 85 vinarjev. 4—10

Prostorna hiša

v Tržiču na trgu

z dvoriščem in vodnjakom, pripravna za vsako obrt, se odda z začetkom novembra 1901 v najem. 91—2

Več se zve pri g. J. Krennerju v Kranju.

Naznanilo preselitve in priporočilo.

70—4

P. n.

Usojam se p. n. gg. trgovcem in nabiralcem zelišč uljudno javiti, da sem svojo, dosedaj v hiši gosp. Jos. Leuza v Ljubljani pri mesarskem mostu nahajajočo se

trgovino z raznimi suhimi koreninami, lubjem, rastlinami, cvetjem i. t. d.

premestil na sv. Martina cesto št. 10 v Pongracovo barako v obližju sv. Petra cerkve.

Kakor dosedaj bodem tudi nadalje vse v mojo stroko spadajoče predmete, kakor: norično ali beladona-perje in korenine, akonitovo ali lisjakovo perje in korenine, arnikovo cvetje, češminovo lubje, podleskovo seme in korenine, lapuhovo perje in rožice, tršlikovo lubje, črno in belo čemeriko, jaternik, lipovo cvetje i. t. d. vedno po najvišjih cenah kupoval.

Posebno opozarjam p. n. gg. trgovce in nabiralce zelišč, da naj se vse moje poštno in železniške pošiljatve in pisma natančno naslovijo na

Jos. Leuza naslednika v Ljubljani

da se ne pripetijo neprijetne zamude in zamerjave.

Z odličnim spoštovanjem

Jos. Leuza naslednik.

**Vsaka
gospodinja
in mati**

se mora blagrovati,
katera rabi z osirom
na zdravje, varčnost
in dobri okus Kath-
reiner-Kneippovo
sladno kavo (pristo-
samo v snanih isvir-
nih zavitkih).

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponiju gospodu lekarnarju G. Piccoliju v Ljubljani pristrčno zahvalo za doposlane Jim stekleničice 161a—43

tinkture za želodec

in so njemu z diplomom dné 27. novembra 1897 podelili naslov «Dvorni založnik Nj. svetosti» s pravico v svoji firmi poleg naslova imeti tudi grb Nj. svetosti.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji priporočajo bolehavim G. Piccolijevo **želodčno tinkturo**, katera krepi želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljanje in telesno odprtje. Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje G. Piccoli, lekarnar «pri angelu» v Ljubljani, na dunajski cesti.

Tinkturo za želodec pošilja izdelovatelj v skatljah po 12 stekleničic za gld. 1.26 a. v., po 24 steklenic za gld. 2.40,

po 36 za gld. 3.50, po 70 za gld. 6.50, po 110 za gld. 10.30. — Poštino mora plačati p. n. naročnik.

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic, kmetijskih strojev, I. moravska mehanična tkalnica cevi in pasov

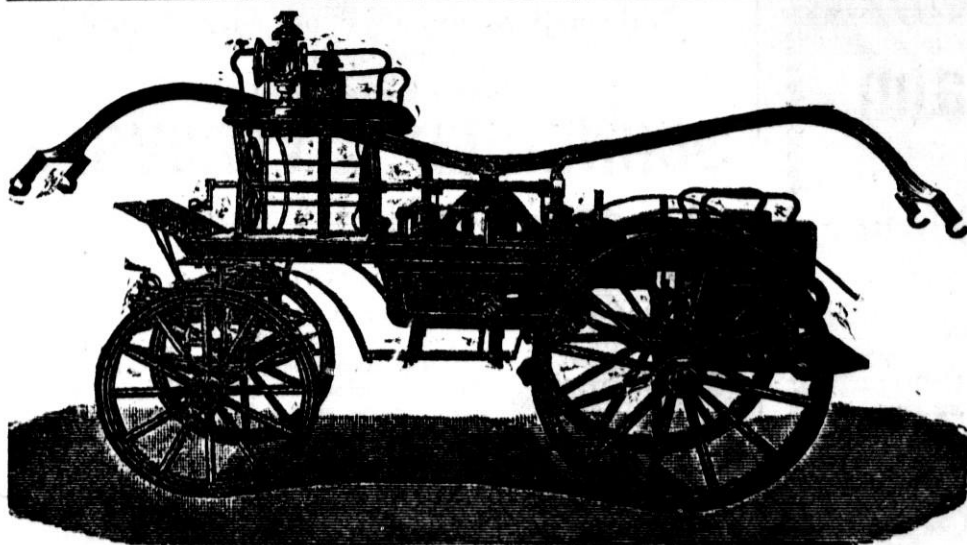
R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9
priporoča 83—4

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom **brizgalnice** vsake vrste, s **patentom proti zmrzlini** in s priredbo, da tiste na obe strani vodo vlečejo in mečejo, **parne brizgalnice**, s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati delo — naučba v teku treh dni — ter ne potrebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo gasilno orodje, **čelade, pase, sekirice, lestve** i. t. d., **kmetijsko orodje** in **Peronospora-brizgalnice**. — Roba solidna elegantna in cenovno. Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Lekarna „pri zlatem orlu“

Ljubljana, Jurčičev trg 2

M. ph. Mardetschlager, lekar in kemik, J. SVOBODE nasl. 80—5
čevljarski most.

Kupite ali naročite po pošti iz te lekarnе sledeča pripoznana domača sredstva:

Dunajske želodčne srčne kapljice, krč tolažljive, 1 steklenica 20 h, 6 stekl. 1 K.

Želodečne kapljice, 1 stekl. 20 h, 3 stekl. 1 K.

Odvajalne kroglice, v plehastih škatuljah à 40 h, 3 škatlje 1 K.
Tinktura zoper kurja očesa in flašter zoper kurja očesa in trdo kožo à 40 h, 60 h, 80 h.

Fluid za vnuaje drgnenje, zoper trganje, pomirljivo sredstvo 1 steklenica 1 K.

Trpotčev sok, kašelj pomirljiv, 1 stekl. 1 K.

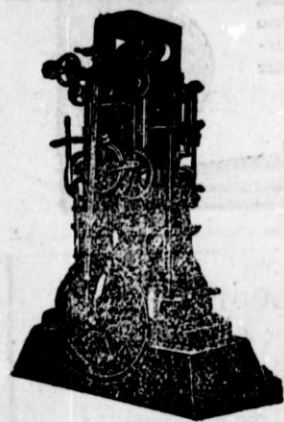
Prašek zoper kašelj, sliz razkrajajoč, 1 škat. 40 h in 1 K.

Železo-kroglice v sladkorju ali oblatih delajo in pomnožujejo kri, 1 K in 2 K.

Kina-železo-Malaga za slabotne in bolne osebe, 1 stekl. 2 K.

Kapljice za zobe, pomirljivo sredstvo, steklenica 20 h in 40 h. Najboljše in pravo ribje olje, steklenica 70 h in 1 K, pri odkupu 6 steklenic zaračuni se samo 5 steklenic.

Nadalje se priporoča redilna štupa za živino, za rogato, za prašiče in konje v škatuljah 60 h in odprto pol kile 1 K.

G. Tönnies

Ljubljana 66—7

tovarna za stroje, železo
in kovinolvnica

priporoča kot posebnost vse vrste

žage in vse stroje

za obdelovanje lesa, ameri-
kanske turbine, bencin-
motore in parostroje.

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modroce na peresa
in posteljno opravo, zaloga
pohistva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob,
otročjih vozičkov, naslonjačev, poč-
valnikov (sofa, kanape, divan) in
sobno opravo 54—9

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje
zastonj in poštine prosto.

Prodaja tudi na obroke.

Razpošiljanje točno.

Adolf Hauptmann

tovarna 53—9

oljnatih barv, firnežev, lakov
in kleja

♦♦♦♦ v Ljubljani. ♦♦♦♦

Ilustrovani cenik brezplačno in poštine prosto.

Ferd. Sekovanič

BLEĐ (Gorenjsko).

79—5

Trgovina s špecerijskim in galanterijskim blagom, z vinom in likerji, delikatesami in prekajenim mesom. — Najboljše praške in kranjska domača plečeta, gorenjsko sirovo maslo. — Zaloga najboljše emajlirane kuhinjske posode, porcelana in stekla. — Norimberška in lesena roba, srajce, ženske in moške nogavice, ovratnike, manšete, čevlje za gospode, dame in otroke. — Kneippove sandale, kopalne čepice in vse potrebščine za hribolazce.

Optični zavod

Jos. Ph. Goldstein

Ljubljana, pod trarču št 1

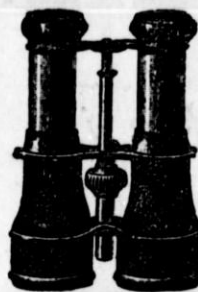

priporoča
svojo veliko

zalogo vsakovrstnih očal, lovskih
in potnih dalnogledov, kakor tudi
vseh optičnih predmetov.

Zaloga fotografskih aparatov.

Vse v to stroko spadajoča popravila
točno in ceno. 67—7

A. Tschinkelna zet

Ljubljana.

Prva in edina
domača tovarna

cikorije,
figove kave,
kanditov,
kandiranega sadja
in konserv

priporoča priznано dobre in cene
svoje izdelke. 68—7

Najcenejši in najboljši poljedelski stroji
dobé se pri

Karol Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVŠEK

Ljubljana, Dunajska cesta 16.
Vedno velika zaloga gepelnov, slam-
reznic, mlatilnic, čistilnic, jekle-
nih plugov in sploh vse potrebščine za
poljedelstvo. 69—7

Tudi vsakovrstna železnina kakor železo,
traverze, železniške šine, kuhinjska oprava,
razno orodje za rokodelce i. t. d.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom. stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petivrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.